

Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης για τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Ας παρακολουθήσουμε τη γλυκιά γραφίδα του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου επί τη μνήμη του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου (13/11) μέσα από τα όσα διασώζονται στον πολυαγαπημένον Συναξαριστή του.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ:

13/11 - Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

Τω αυτώ μηνί ΙΓ΄, μνήμη του εν Αγίοις Πατρός ημών Ιωάννου Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως του Χρυσοστόμου (1).

*Μύσας ο χρυσούς Ιωάννης το στόμα,
Αφήκεν ημίν άλλο τας βίβλους στόμα.
Αμφί τρίτην δεκάτην σίγησεν χρύσεια χείλη.*

Ούτος ο μέγας φωστήρ, και μεγαλόφωνος της οικουμένης διδάσκαλος, εκατάγετο από την μεγαλόπολιν Αντιόχειαν, υιός ων γονέων ευσεβών, πατρός μεν, Σεκούνδου αρχιστρατήγου, μητρός δε Ανθούσης. Ευθύς λοιπόν κατά την αρχήν της ζωής του, πολλήν αγάπην και έρωτα είχεν ο Άγιος ούτος εις τους λόγους και τα μαθήματα. Διά τούτο εις ολίγον καιρόν επέρασεν όλην την σοφίαν των Ελλήνων και των Χριστιανών, και έγινεν άκρος κατά την λογικήν και ρητορικήν τέχνην και κάθε επιστήμην. Όθεν διά την προκοπήν και αρετήν του, από μεν τον Άγιον Μελέτιον τον Πατριάρχην Αντιοχείας, έγινε κληρικός, ήτοι Αναγνώστης. Από δε τον Αντιοχείας Φλαβιανόν, έγινε Διάκονος και Πρεσβύτερος. Πολλούς δε λόγους συνέταξεν ο χρυσός αυτού κάλαμος, σχεδόν υπερβαίνοντας αριθμόν, τόσον περί μετανοίας, όσον και περί της των ηθών ευκοσμίας και καταστάσεως. Και πάσαν σχεδόν ερμήνευσε την θεόπνευστον Γραφήν. Επειδή δε Νεκτάριος ο Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης εκοιμήθη εν Κυρίω, διά τούτο με την ψήφον των Επισκόπων, και με την προσταγήν του βασιλέως Αρκαδίου, εκαλέσθη ο μακάριος ούτος Ιωάννης από την Αντιόχειαν, και έγινε κανονικώς Πατριάρχης της βασιλίδος των πόλεων. Τόσον δε πολλά επέδωκεν ο αοίδιμος τον εαυτόν του εις την άσκησιν και εγκράτειαν, εις τρόπον ότι, έτρωγε μόνον τον χυλόν του κριθαρίου. Και πάλιν από αυτόν δεν εχόρταινεν, αλλά ολίγον τι μετελάμβανε. Και ύπνον δε ολίγον εκοιμάτο, όχι επάνω εις κλίνην αναπαυόμενος, αλλά στεκόμενος και επάνω εις σχοινία βασταζόμενος. Όταν δε πολλά εκουράζετο, τότε ολίγον εκάθητο.

Τότε δε και περισσότερον εσχόλαζε και εκαταγίνετο ο θείος Πατήρ εις τας ερμηνείας των θείων Γραφών και εις τας διαλέξεις και διδασκαλίας, διά μέσου των οποίων πολλούς εις θεογνωσίαν και μετάνοιαν έφερε. Τόσην δε υπερβολικήν φιλανθρωπίαν είχεν εις τους πτωχούς και δεομένους ο Χριστού μιμητής, ώστε οπού έγινε και εις τους άλλους τύπος και παράδειγμα φιλοπτωχείας. Διά τούτο και με τους εν Εκκλησία λόγους edίδασκεν όλους τους Χριστιανούς, να αγαπούν μεν και να ενεργούν την αρετήν αυτήν της φιλοπτωχείας, να απέχουν δε από την πλεονεξίαν.

Όθεν διά την αιτίαν ταύτην, πρώτον προσέκρουσεν εις την βασίλισσαν Ευδοξίαν, και εις έχθραν με αυτήν κατεστάθη. Επειδή, αυτή μεν άρπασε τον αμπελώνα μιάς χήρας, Καλλιτρούπης ονομαζομένης η οποία εφώναζε ζητούσα το υποστατικόν της. Ο δε Άγιος εσυμβούλευεν αυτήν να μη κρατή το ξένον πράγμα. Και επειδή εκείνη δεν επείθετο, διά τούτο ήλεγχεν αυτήν και εθεάτριζε ο Άγιος με το παράδειγμα της Ιεζάβελ. Όθεν η Ευδοξία αγριευθείσα ως θηρίον, εκατέβασε τον Άγιον από τον θρόνον του. Το πρώτον μεν, μόνη της, το δεύτερον δε, και διά των Επισκόπων εκείνων, οι οποίοι ηκολούθουν περισσότερον εις τας δυναστείας και υπολήψεις των αξιωματικών αρχόντων, παρά εις την ευσέβειαν και εις τους θείους νόμους.

Ἐπειτα πάλιν απεκατέστη ὁ Ἅγιος εἰς τὸν θρόνον του.

Τελευταίον δε εξωρίσθη ὁ Ἅγιος εἰς τὴν Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας. Καὶ ἐκεῖ υπομείνας θλίψεις πολλὰς καὶ πολλοὺς ἀπίστους επιστρέψας εἰς τὴν θεογνωσίαν, παρέδωκε τὴν αγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει υβ´ [402]. Ὁ δε κατὰ πλάτος Βίος τοῦ Αγίου γράφει, ὅτι μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου κατὰβασιν καὶ εξορίαν τοῦ θείου Πατρός, ὅσοι Επίσκοποι εσυνήργησαν εἰς αὐτήν, ὅλοι εβασανίσθησαν πρότερον ἐκ Θεοῦ με δεινὰς καὶ πολλὰς ἀσθενείας, καὶ ἔπειτα ἀπέθανον. Ἡ δε Εὐδοξία πρώτη ἐπάθε τὰς ἀσθενείας ταύτας, ἐπειδὴ καὶ πρώτη αὐτὴ ἐπαρანόμησε, καὶ ἐγένε προξενὸς ἀπωλείας καὶ εἰς τοὺς Ἐπισκόπους. Λέγουσι δε, ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν της, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀδικία οὐοῦ ἔκαμεν εἰς τὸν μέγαν Χρυσόστομον, ἐκινεῖτο καὶ ἔτρεμεν ὁ τάφος της εἰς διάστημα χρόνων ολοκλήρων τριανταδύω. Ὅταν δε ἀνεκομίσθη τὸ λείψανον τοῦ Αγίου εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπετέθη, ὅπου τῶρα εἶναι, τότε καὶ ὁ τάφος ἐκείνης ἐστάθη καὶ πλέον δὲν ἔτρεμεν. (Τὸν κατὰ πλάτος Βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Νέον Θησαυρόν2.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Πρέπει νὰ ηξεύρωμεν, ὅτι ἡ τοῦ θείου Χρυσοστόμου αγία κοίμησις, ἐγένε κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, ὅταν τελήται ἡ τοῦ τιμίου Σταυροῦ Ὑψωσις. Μετετέθη δε αὕτη εἰς τὴν σημερινὴν ἡμέραν, ἵνα, ὡς νομίζω, τελεία ψάλληται ἡ ταύτης Ἀκολουθία καθὼς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ. Σημειῶσαι, ὅτι εἰς τὴν τοῦ Ἰωάννου χρυσὴν κεφαλὴν βίου καὶ ἐγκώμια ἐπλεξαν Γεώργιος ὁ Ἀλεξανδρείας, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Πρόκλος, Θεοδώρητος ὅστις πέντε λόγους συνέγραψεν εἰς τὸν Χρυσόστομον, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ ἀναγνούς τούτους κριτικὸς Φῶτιος, Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, Λέων ὁ σοφός, Ἀνώνυμος, Παλλάδιος ὁ Επίσκοπος Ἐλενουπόλεως, Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Μαρτύριος Πατριάρχης Ἀντιοχείας, Κοσμάς ὁ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Χρυσοστόμου Διάκονος Ἀποστολιτῶν, Νεῖλος, Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, Εὐάγριος ἀσκητής, Κοσμάς Βεστίτωρ, Νικήτας Σκευοφύλαξ, Νικήτας ὁ Παφλαγών, Εὐστάθιος Πρίμι, Βασίλειος ὁ πρωτόθρονος, Κωνσταντῖνος βασιλεὺς ὁ Πορφυρογέννητος, Σωκράτης. Ἄπαντες τὸν ἀριθμὸν εικοσιδύω. Δὲν δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω ἐκεῖνο τὸ συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον προξενεῖ ἓνα ἄκρον καὶ ξεχωριστόν ἐπαινον εἰς τὸν χρυσούν τούτον Ἅγιον, καθὼς διηγεῖται τούτο ἐν τῷ κατὰ πλάτος Βίῳ αὐτοῦ ὁ Ἀνώνυμος συγγραφεὺς. Ἀδελφειός, λέγει οὗτος, ὁ Επίσκοπος τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Ἀραβισσοῦ, ὁ πολλὰ δεξιωθεὶς ἐν τῇ εξορίᾳ τὸν Ἅγιον, οὗτος λέγω παρεκάλει τὸν Θεόν με θερμὰς δεήσεις, ἵνα δείξῃ αὐτῷ, ποίας δόξης ἡξιώθῃ ἐν Οὐρανοῖς ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Εἰς καιρὸν λοιπόν, οὐοῦ ἐπροσηύχετο ὁ Ἀδελφειός, ἦλθεν εἰς ἑκστασιν. Καὶ ἰδοὺ βλέπει ἓνα φωτοειδὴ ἄνδρα, ὅστις ἐδειχνεν εἰς αὐτόν,

όλους τους Διδασκάλους και Ιεράρχας και Οσίους, και τον χορόν όλων των δικαίων, όσοι έφθασαν να μεταβούν από την γην εις τους Ουρανούς. Τότε ο Αδελφειός έβλεπεν όλους εκείνους με χαράν, επιθυμών να ιδή και τον Ιωάννην. Επειδή όμως δεν είδε τούτον εκεί, ελυπήθη. Τότε ο φωτοειδής εκείνος είπε προς τον Αδελφειόν, διατί ελυπήθης; Εκείνος απεκρίθη. Διατί δεν είδον εις το τάγμα των Ιεραρχών τον Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννην. Ο δε φανείς λέγει αυτώ· «Τον χρυσούν, λέγεις, Ιωάννην, το στόμα του Θεού; εκείνον τον υπέρ άνθρωπον; Ήξευρε ότι αυτόν δεν είναι δυνατόν εις εσέ να ιδής, διατί αυτός ευρίσκεται εκεί, οπού είναι ο θρόνος του Δεσπότη Χριστού». Μίαν τοιαύτην οπτασίαν είδε και ο Όσιος Μάρκος ο ασκητής, και ήκουσε τα ίδια λόγια, οπού ήκουσε και ο Αδελφειός, από τον Κύπρου Επιφάνιον, όστις ωδήγει αυτόν εν τη κατ' έκστασιν οπτασία. Καθώς και τούτο ο Ανώνυμος διηγείται.

2. Σημείωσαι, ότι Γρηγόριος ο Αλεξανδρείας εν τω Βίω του Χρυσοστόμου καλεί αυτόν της οικουμένης απάσης Διδάσκαλον και φωστήρα. Ο μικρός Θεοδόσιος καλεί αυτόν οικουμενικόν Διδάσκαλον. Λέων ο σοφός εν τω προς αυτόν εγκωμίω λέγει κοινόν της οικουμένης Πατέρα. Και ο Ανώνυμος εν τω Βίω αυτού ονομάζει κοινόν της οικουμένης προμηθέα και προστάτην. Ο Θεοδώρητος παρά Φωτίω λέγει αυτόν της Εκκλησίας στόμα και ευσεβείας ανθρώπων οφθαλμόν. Ο Πηλουσιώτης Ισίδωρος (τμήματι πρώτω, επιστολή ρνς' [156]) λέγει περί αυτού «Ο των του Θεού απορρήτων σοφός και υποφήτης Ιωάννης. Ο της εν Βυζαντίω Εκκλησίας και πάσης οφθαλμός». Εν δε τη Μεγίστη Λαύρα σώζεται Βίος ελληνικός του θείου Χρυσοστόμου, ου η αρχή· «Αγαπητοί, αψευδής ο Θεός, ο διά του Προφήτου λέγων, πολλάί αι θλίψεις των δικαίων».

Από το βιβλίο: Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού. Τόμος Α΄. Εκδόσεις Δόμος, 2005 - Εκ του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού www.snhell.gr